

LÕVILAKK-KORALLNARMIK

e. LIONS MANE *Hericium erinaceus*

OMADUSED

Lõvilakk on eriliselt dekoratiivne *gourmet* seen, kuid millel on ka meditsiinilised omadused.

Looduslikeks kasvualadeks on Põhja-Ameerika, Euroopa, Hiina ja Jaapan. Looduslikult kasvab surnud või surevatel puudel, mahakukkunud pakkudel ning kändudel nagu kreeka pähklipuul, vahtral, pöögil.

OLULINE

Seenemütseel säilib külmkapis avamata pakendis kuni pool aastat. Isegi kui osa on muutunud pruuniks või tekib põhja vedelikku, saab heledat osa kasutada. Pakend võtta mõned tunnid enne nakatamist külmkapis välja, kuid avada vahetult enne nakatamist. Kõikides kasvatusvõtetes puutada mütseeli puhaste kummikinnastega.

Mütseel hävib temperatuuril üle 30°C. Arvestage, et teramütseel maitseb ka hiirtele.

KASVATAMINE SUBSTRAADIL

Pastöriseerimine

Saepuru peab olema võimalikult värske ning värvilt kollane, mitte hall. Hea oleks lisada valitud substraadile pH taseme tõstmiseks ning seeneinidistiku kasvu stimuleerimiseks ca 5% kipsi (kaltsium sulfaat- seda saab ehituspoodidest) ja/või lupja (kaltsium karbonaat- saab aianduspoodidest). Seejärel panna substraat suurde nõusse ning valada peale kuum vesi temperatuuril umbes 75°C (65-82°C). Temperatuur ei tohi ületada 82°C! See võimaldab koos heade bakterite koostöoga hoida hallitusseente kasv kontrolli all. Pastöriseerida võib ka metallnõudes nii pliidil kui ka ahjus. Plastiknõudes, mis kannatavad kuuma, saab pastöriseerida ka saunas. Samuti võib mässida nõu teki sisse, et hoida vajalikku temperatuuri või lisada aeg-ajalt kuuma vett, et hoida õiget temperatuuri 1-1,5 tundi.

Kurna substraat. Kontrolli niiskuse taset, pigistades substraati (seebiga pestud kätega!) - niiskuse tase on sobilik kui pigistades tuleb paar tilka vett, aga voolavat vett ei ole. Lase substraadil jahtuda 30°C-ni.

Mütseeli lisamine substraadile

Pane kätte puhtad kummikindad. Mütseeli lisamist substraadile on hea teha kahekesi - üks lisab substraati, teine mütseeli.

Võtta läbipaistev kilekott või kaanega ämber või muu kaanega plastknõu. Plastiknõusse tee 10 cm tagant väiksed augud. Nõu tuleb desinfitseerida või seebiga korralikult pesta. Nõu läbimõõt võiks olla max. 25 cm, et vältida mütseeli kasvamisel tekkiva sisetemperatuuri tõusu üle 37.°C.

Nüüd avada mütseelikott esmakordselt!

Pane nõusse/kotti kihiti substraati ning vahele väike peotäis seenemütseeli. Sule kott ning torgi kotti nõela otsaga iga 10 cm tagant väike auk. Jäta kott või nõu paariks nädalaks stabiilsele 21-24°C temperatuurile läbi kasvama.

Kui kotis on näha väiksed seenekübara algeid, tee nendesse kohtadesse kotti väike sisselõige. Tavaliselt tuleb enamik lõvilaka kehased ülaosa pinnale. Kui seenekehad ilmuvad vajavad nad niisket keskkonda. Siis võiks pihustada ruumi ning substraadile vett, aga mitte otse seenele. Saaki võib saada ühest kotist või nõust 3-4 korda. Peale ühe seene kübarate ilmumise laine lõppemist määsi kott uuesti kilesse, torgi augud ning korda läbikasvamise protsessi.

KASVATAMISEKS SOBIVAD SUBSTRAADID:

- värske lehtpuu saepuru, kuhu on segatud kliisid
 - lehtpuu saepuru, puiduhakke ning kliide segu
 - heledate põhupelletite ning kliide segu
- Kliid kiirendavad protsessi. Sobivad ükskõik millise vilja kliid, saadaval toidupoodides.

KASVATAMINE PAKUL VÕI KÄNNUL

Kasvatamiseks sobib 20-30 cm lai ja 30-40 cm kõrge lehtpuupakk või känd. Kuigi sobivad enamik lehtpuid haab, lepp, kask, paju, pappel, vaher, pihlakas, pöök, tamm, viljapuud, kasvab Eestis kõige paremini haaval. Parim oleks kasutada äsja moõtu lõigatud puupakku. Varem lõigatud puupakul (kuid mitte vanemal kui 4-5 kuud) peab tegema värske lõike.

Paku või kännu nakatamine

Vahetult enne nakatamist lõigata pakult ära ca. 7 cm ketas. Puistata pakule puhaste kummikinnastes kätega peotäis mütseeli nii, et pind oleks hõredalt ühe kihina kaetud. Üle serva maha pudenenud mütseeli mitte kasutada.

Mahalõigatud ketas paigutada tagasi mütseelile ning naelaga kinni lüüa. Nael lüüa keskkohast pisut korvale, muidu hakkab ketas lõhenema.

Nakatatud puupakk panna kilekotti ning teha sellesse nõelaga paarkümmend auku ning tuua toatemperatuurile umbes kuuks ajaks läbi kasvama. Kui pakk on muutunud enamuses osas valgeks (kattunud mütseeliga), eemaldada kilekott ning kaevata pakk 2/3 ulatuses maasse, naelutatud ots allapoole. Jääb sinna, kuni ära laguneb. Vahepeal välja kaevata ei tohi.

Kändu nakatades tõmmata peale naelutamist kännule läbipaistev kilekott ning teha mõned pisikesed augud. Känd kasvab välistemperatuuril läbi aeglasemalt, kuid saab pinnasest niiskust. Koti võib eemaldada kui känd on suures osas läbi kasvanud ja valgeks muutunud.

Mahakaevatud paku ning ka kännu asukoht peaks olema päikse eest kaitstud. Näiteks metsatukk, suure põõsa- või puualune. Aga nähtaval kohal, sest muidu võib seeni mitte märgata. Talvel katta pole vaja, talub külma.

SEENESAAK

Mütseelil kulub olenevalt puidu kõvadusest lõplikuks läbikasvamiseks 6-12 kuud. Saaki saab 4-5 aasta jooksul ühelt pakult või kännult 20-30% paku massist.

Looduses tekivad viljakehad peale ajutist temperatuuri langust. Sama võtet võib kunstlikult esile kutsuda. Kui on näha, et pakk on muutunud valgeks, kasta rohkelt külma veega. Samuti ilmuvad seenekohad tihedamalt ja rohkem kohtades, mille ümber masinaga niidetakse vibratsiooni tõttu.

TOIDUKS

Lõvilakk on väga hõrk seen, millel tekib küpsetades homaari maitse. Parima tulemuse saab kõrgel kuumusel võis ja õlis kiirelt

kuumutades, kuni vedelik kaob. Moodustab küpsetades ribasid, mida veganid saavad kasutada liha asendamiseks toitudes.

MEDITSIINIS

Lõvilakk on põletikuvastane ning on tõestatud mõju soolestiku haavandite, Alzheimeri tõve ning leukeemia vähiravis. Samuti reguleerib soolestiku mikrofloorat.

ORIENTEERUVAD KASVUTINGIMUSED:

Mütseeli läbikasvamine substraadil

Niiskus	95-100%
Temperatuur	21-24°C
Substraadil päevade arv	10-14

Seene viljakeha algmete tekkimine

Niiskus	95-100%
Temperatuur	10-15,6°C
Valguse vajadus	500-1000 lx
Päevade arv	3-5

Seene viljakehade moodustamine

Niiskus	85-90%
Temperatuur	18-24°C
Valguse vajadus	1000-1500 lx
Päevade arv	4-7

Mütseeli läbikasvamine pakul

Temperatuur	21-24°C
Kuude arv toas	1-2
Kuude arv õues	6-12

T16

info@mycoland.ee www.mycoland.ee
www.facebook.com/seenepakud
tel: 5561 5363